

УДК 339

АРХІЄРЕЄВ С.І., докт. економ. наук, професор, м. Харків

ІННОВАЦІЙНА СКЛADOVA ТЕХНОЛОГІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ

Інноваційне середовище, яке має внутрішню та зовнішню складові, достатньо добре досліджено, але щодо міжнародного бізнесу то тут частіше йдеться про його технологічне середовища як частку зовнішнього середовища. Це робить інноваційну складову технологічного середовища міжнародного бізнесу достатньо самостійним об'єктом дослідження, яку можна розглянути на прикладі.

Значних результатів у формуванні інноваційної складової технологічного середовища міжнародного бізнесу добилися Китай. Китай прагне досягти

технологічної модернізації шляхом створення компаній глобального рівня. Уряд КНР спрямував свої зусилля на створення серйозних транснаціональних компаній з урахуванням всіх останніх технологій.

При цьому китайці не забувають про свій вже сформований бізнес. За допомогою нових технологій вони лише максимально оптимізують роботу своїх компаній фінансового і реального сектора. Перші зони, що спеціалізуються на розвитку наукомістких виробництв з'явилися 1980-х (Shenzhen, Zhuhai, Shantou та Xiamen). В першій половині 2000 року в Китаї існувало вже 53 зони розвитку високих технологій (High technology and development zones, Hi-Tech Development Zones - HTDZ). В їх складі було 16 тис. високотехнологічних підприємств з 1,8 млн. робочих місць.

В 2016 р. за даними Torch High Technology Development Center under the Ministry of Science & Technology 146 HTDZ створили 12% ВВП, та включали 31160 високотехнологічних підприємств, тобто 40.9% їх загальної кількості у Китаї. І ще 10 HTDZ планується створити 2017 р. З погляду інституційного устрою HTDZ - це форма регіонального об'єднання місцевих органів влади, наукових і освітніх установ, банківських установ і фірм у вигляді мереж збуту. Всі HTDZ мають чотири компоненти: територія, технічний університет, технологічна інфраструктура, венчурний капітал. В більшості випадків HTDZ створюються навколо академічної структури.

Приватні фірми займаються впровадженням новинок у сфері нових технологій і наукомістких виробництв. При створенні HTDZ з нуля організатори вибирають місце поблизу транспортних вузлів, для зручності пересування персоналу. HTDZ Китаю мають перевагу в таких галузях, як електроніка, біотехнологія, нові джерела енергії, електромеханіка і виконують важливу роль в економічному розвитку Китаю.

Це виражається в інтеграції товарів і послуг в світовий ринок, в можливості Китаю бути представленим у високотехнологічних галузях, орієнтуванні науки на пошук нових нетрадиційних шляхів виходу на світовий науково-технічний простір. Уряд Китаю створює необхідні сприятливі умови для виникнення і розвитку HTDZ: встановлюється пільговий режим митного оподаткування: не оподатковуються що ввозяться на митну територію устаткування, а також сировина і комплектуючі, що використовуються для виробництва високотехнологічної продукції або послуг; високотехнологічні підприємства звільняються від сплати податку на прибуток і ПДВ на три роки, в наступні три роки вони сплачують 50% ставки цих податків.

З метою використання технопарків та інших інноваційних структур для впровадження наукових і технологічних розробок дев'ять найбільших технологічних вузів Китаю одержують спеціальне державне фінансування.

Залучення і підготовка висококваліфікованих кадрів заохочується на всіх рівнях. Для утримання кадрів і стимулювання їх роботи також передбачені спеціальні заохочення, так, наприклад, в галузі програмного забезпечення дозволено, щоб технічні патенти і науково-технічні досягнення оцінювалися і переводилися в акції, які видавалися б працівникам. Науково-технічні працівники допускаються до підписки на акції підприємств в галузі програмного забезпечення, працюючих на вторинному ринку цінних паперів.

З урахуванням сказаного можна зробити висновок, що завдання інноваційної складової технологічного середовища міжнародного бізнесу має багатовекторний зміст: перш за все, забезпечити виникнення нових національних високотехнологічних підприємств та створення умов для розгортання діяльності вже існуючих, їх перетворення на міжнародні корпорації, і, нарешті, створення умов залучення капіталу іноземних високотехнологічних корпорацій.